

Проблемою, яка простежується впродовж останніх років на страховому ринку, є зменшення кількості страхових компаній, зокрема у 2014 році – до 382, у 2015 – до 361, а станом на 30.06.2016 їх було уже 434. Зменшення страхових компаній відбулося через їх масове банкрутство в умовах поглиблення економічної та політичної кризи. Це також є негативною тенденцією розвитку національної економіки, оскільки чим більша кількість страхових компаній, тим більше податків надійде до Державного бюджету.

Отже, нова система оподаткування створює нерівні умови для діяльності страхових компаній порівняно з іншими фінансовими посередниками, оскільки страховики змушені платити податок на страхову діяльність двічі. Задля досягнення поступального розвитку страхового ринку України доцільно проводити відповідні ефективні реформи, які сприятимуть покращенню і полегшенню діяльності страховиків. На нашу думку, насамперед потрібно відмінити подвійне оподаткування страхової діяльності, оскільки це зменшить навантаження на страховиків і тим самим буде стимулювати їх діяльність, призведе до зниження страхових тарифів, відтак до здешевлення страхування, що в подальшому підвищить рівень довіри населення до страхування і забезпечить зростання обсягів страхових премій, надходжень податків до бюджету в повному обсязі та виконання державою функцій, які покладені на неї.

В сучасних умовах за допомогою створення різноманітних схем ухилення від сплати податків державний бюджет втрачає майже третину надходжень від оподаткування страхової діяльності. Одним із перспективних напрямів удосконалення оподаткування діяльності страхових компаній має бути перехід страховиків на диференційовану систему оподаткування, що значно зменшить можливості участі страховиків у схемах податкової оптимізації, виведення коштів за кордон й бажання приховати реальні прибутки. Це дасть поштовх для розвитку класичного страхування як основи мобілізації інвестиційних ресурсів на потреби розвитку національної економіки. Лише у контексті модернізації оподаткування страхової діяльності можна сформулювати дієвий і прозорий страховий ринок, спроможний забезпечити надійний страховий захист та матеріальний добробут населення.

Микола Халімон

Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: кан. екон. наук, доцент Василевська Г.В.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПОДАТКОВОГО НАВАНТАЖЕННЯ

В сучасних умовах одним із найважливіших чинників формування соціально-економічної стратегії держави виступає податкове навантаження, що характеризує вплив податків на економічну систему загалом та на окремих суб'єктів оподаткування зокрема. Негативні наслідки світової фінансово-економічної кризи особливо загострили та актуалізували проблему пошуку оптимального рівня податкового навантаження як засобу антикризового регулювання, відновлення сталих темпів економічного розвитку держави та забезпечення належного рівня життя громадян.

Постійне маніпулювання елементами вітчизняної системи оподаткування задля досягнення політичних цілей призвело до розбалансованості економіки, зниження регулюючої функції податків та розвитку тіньового сектора. Оподаткування сьогодні використовується, перш за все, як джерело покриття дефіциту бюджету та – забезпечення виконання базових соціальних функцій держави. Для подолання зазначених диспропорцій в економіці та негативних наслідків невдалих податкових реформ необхідно досягти такого рівня податкового навантаження, щоб податки однаково ефективно виконували як фіскальну так і регулюючу функцію та стали ефективним інструментом стимулювання інвестиційно-інноваційних процесів в державі. Пошук оптимального рівня податкового тиску на економіку потребує ґрунтовних комплексних досліджень як теоретичного так і прикладного характеру. Це пояснюється тим, що, з одного боку, високий рівень податкового

навантаження є виправданим, позаяк збільшує базу фінансових ресурсів держави та створює додаткове підґрунтя для забезпечення належного соціального захисту та соціального забезпечення населення, а також – розбудови соціально орієнтованої ринкової економіки. З іншого боку, надмірний податковий тиск призводить до вилучення обігових коштів суб'єктів господарювання, чим стримує нарощення валового внутрішнього продукту держави. Значна частка податків у ціні продукції знижує сукупний попит та скорочує граничну схильність до заощадження українського населення.

Варто також відзначити, що податкове навантаження є одним із вагомих чинників, що безпосередньо визначає сприятливість інвестиційного клімату в державі. Помірний рівень податкового тиску та стабільна прозора податкова система створюють підґрунтя для активізації інвестиційних процесів у вітчизняній економіці. Саме шляхом залучення додаткових іноземних інвестицій можливо розширити податкову базу, що дасть змогу подолати зовнішню боргову залежність України та забезпечити фінансове підґрунтя для сталого економічного розвитку держави.

У загальному розумінні податкове навантаження визначає інтенсивність оподаткування та характеризує вплив податків на економічні процеси як на мікро- так і на макроекономічному рівні. Трактуючи сутність податкового навантаження різні науковці акцентують увагу як на кількісному так і на якісному його аспектах. З позицій якісного підходу податкове навантаження визначається як сукупність ефектів впливу податків на економіку в цілому та (або) на окремих платників податків, пов'язаних з економічними обмеженнями, які виникають у результаті сплати податків та відволікання коштів від інших можливих напрямів їх використання [1, с. 284]. Кількісний підхід передбачає трактування податкового навантаження як відносного показника, що вимірює частку податків у валовому доході держави або ж у результативних показниках діяльності суб'єктів господарювання (обсязі реалізації, прибутку тощо).

Згідно положень «Оксфордського тлумачного словника» податковий тягар (навантаження) інтерпретується як сума податку, сплаченого фізичною особою або організацією [2, с. 414].

Отже, на нашу думку, під податковим навантаженням на макроекономічному рівні варто розуміти сукупність ефектів впливу податків на економіку держави, що кількісно виражається їх часткою у валовому продукті.

Література:

1. Фінанси. Бюджет. Податки : національна та міжнародна термінологія : у 3-х т. / Ін-т світ. екон. і міжнар. відносин НАНУ, ДННУ «Академія фінансового управління»; за ред. Т.І. Єфименко. – К., 2010. – Т.1. – 2010. – 576 с.
2. Финансы. Оксфордский толковый словарь. Англо-русский. – М.: Весь мир, 1997.

Олег Халімончук

Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: кан. екон. наук, ст. викладач Сідляр В.В.

ОСНОВИ ЗДІЙСНЕННЯ МИТНОГО КОНТРОЛЮ ТА МИТНОГО ОФОРМЛЕННЯ

Впродовж останніх років Україною здійснено вагомий крок в процесі адаптації вітчизняного митного законодавства до міжнародних та європейських стандартів. Відтак, подальший рух України в міжнародний економічний простір вимагає вирішення проблеми належного здійснення процедур митного контролю та оформлення, оптимізації митних формальностей через впровадження механізмів, що поєднують сприяння світовій торгівлі та забезпечення безпеки переміщення торговельних потоків.

Митне законодавство України на даний час майже повністю відповідає положенням Кіотській конвенції у багатьох аспектах, проте існує низка питань, що потребують вирішення для подальшого спрощення митних формальностей під час переміщення товарів через